

Geliş Tarihi / Received Date
26.10.2022

Kabul Tarihi / Accepted Date
31.01.2023

Meslek Dili: İşletmelerde Yabancı Dil Kullanımı ve Yabancı Dil İhtiyacın Tespit Edilmesi

Occupational Language: Use of Foreign Languages in Businesses and Determination of Foreign Language Needs

Gülnaz KURT¹

Öz

Küreselleşen dünya ve ekonomi, ülkelerin birbiriyle iletişim kurmalarını zorunlu kılmaktadır. Bu sebeple günümüzde iyi bir iş bulmak için sadece ilgili yabancı dilde değil aynı zamanda ilgili meslek dalında da iyi iletişim yetisi gerektirmektedir. İşletmeler verimliliklerini artırmak için, çalışanlarının en az bir yabancı dil bilmeleri istenmektedir. Yabancı dil bilme kavramı altında “meslek diline hakim ve dört temel dil becerisini (konuşma, konuşulanı anlama, okuma-anlama ve yazma) geliştirmiş ve aktif kullanan elemanlar” arandığı anlamına gelmektedir. Dolayısıyla yabancı dil kullanımının ve ihtiyaçlarının tespit edilmesi, işletme verimliliği ve gelişimi açısından önemlidir. Çalışmada işletmelerde ihtiyaç duyulan ve kullanılan yabancı dil tespit etmek için bir anket geliştirilmiştir. Bu nedenle anket geliştirme teknikleri, yabancı -ve mesleki dil edinimiyle ilgili çalışmalar araştırılmıştır. Madde yazımında, dört temel dil öğretim becerilerinden ve Roelcke'nin yatay-dikey boyutta yaptığı mesleki dil sınıflandırmasından faydalanılmıştır. Uzman görüşleri de alınarak yabancı dil kullanımının ve ihtiyacının tespit edilmesi için hedefe yönelik özgün bir anket geliştirilmiştir. Oluşturulan anket işletmelerinyabancı dil kullanımlarını ve ihtiyaçlarını tespit etmektedir. Anketin belirli bir organize sanayiye uygulanması durumunda yabancı dil kullanım ve ihtiyaç haritaları çıkarılabilmektedir. Ayrıca elde edilen sonuçlar, yabancı dil ders programlarının hazırlanmasına ve geliştirilmesine imkân vererek literatüre katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil, Meslek Dili, İşletmelerde Meslek Dili Kullanımı, İşletmelerde Meslek Dili İhtiyacı.

Abstract

The globalizing world and economy make it necessary for countries to communicate with each other. Finding a good job today requires good communication skills not only in the relevant foreign language, but also in the relevant profession. In order to increase the productivity of companies and businesses, their employees are

¹ Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Antalya/TÜRKİYE, E-mail, gulnazkurt@akdeniz.edu.tr; ORCID ID: 0000-0003-2605-3349

required to know at least one foreign language. Under this concept, it means that employees who have mastered the professional language and developed four basic language skills (speaking, understanding spoken, reading-understanding and writing) are sought beyond knowing a foreign language. Therefore, determining the use and needs of foreign languages is important in terms of business efficiency and development. In the study, the studies about the acquisition of foreign and professional language were searched and a questionnaire were examined. For this reason, studies on survey development techniques, foreign - and professional language acquisition were investigated. Four basic language skills and Roelcke's professional language classification in horizontal/vertical dimensions were benefited in item writing. A target-oriented, unique questionnaire was developed to determine the use and need of foreign languages by taking expert opinions. It is expected that the created scale will serve to determine the foreign language usage and needs in the field of businesses and companies. If the survey is applied to a specific organized industry, maps of foreign language usage and needs can be drawn. In addition the obtained results will contribute to the literature by enabling to prepare and develop the foreign language curriculum.

Keywords: Foreign Language, Professional Language, The Use of Professional Language in Enterprises, The Need of Professional Language in Enterprises.

Giriş

Hızla ilerleyen bilimsel ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak meslek dilleri gelişmekte; günlük hayatta, eğitim süreçlerinde ve iş bulmada gitgide önem kazanmaktadır. Tarih öncesi devirlerde, balıkçıların ve çiftçilerin kullandığı dile dayanan meslek dili, ilerleyen zamanda farklı zanaat dallarının gelişmesiyle çeşitlenmiştir. 17-18 yy.da Sanayi Devrimi'nin yaşanması, bilim ve tekniğin önem kazanması sonucunda yeni kelimelere, kavramlara, dilsel yapılar ve ifadelere ihtiyaç duyulmuştur. Dolayısıyla zamanla meslek dillerinin çeşitliliği de artmıştır. 1952 yılında Stroh, yeni durum ve objelerin isimlendirilmesi ve üzerinde konuşulması zorunluluğuna bağlı olarak meslek dillerinin, kendi içlerinde bağımsızlaşarak oluştuğunu tespit etmiştir (Kramer, 2010:51). Günümüzde ise kaç meslek dilinin olduğu bilinmemekte ve uzmanlık alanlarının sayısı kadar olduğu tahmin edilmektedir.

21. yüzyılın modern toplumu, her alanda (tıp, bilim, teknoloji, ekonomi vs.) hızlı bir yenilenme ve gelişme süreci içerisinde. Bu değişime paralel olarak eğitimlerin ve mesleklerin alt branşlara ayrılması ve çeşitlenmesi, bu alanlardaki mesleki dil kullanımını ve hâkimiyetini zorunlu kılmaktadır. Bunun bir sonucu olarak günümüzde, meslek dili ile günlük dil arasındaki sınır da yavaş yavaş belirsizleşmektedir. Artık iletişim kurabilmenin bir koşulu da meslek dillerine hâkimiyettir denilebilir. Yaşanılan Coronavirüs (Covid 19) küresel salgını ile mücadele sürecinde, gündelik dile, tıp alanından birçok kelime girmiştir. Sosyal medyada "pandemi", "bulaş", "peak", "entübe", "droplet", "immün", "pnömoni" ve bu tarz başka kelimelerin kullanımı, bu hususa örnek olarak gösterilebilir. Aynı şekilde bir ilacın prospektüsünü okumak bile artık uzmanlık dilini bilmeyi gerektirmektedir. Günlük hayatta çoğu zaman anlamaya dayalı meslek dili yeterliyken, eğitim ve meslek için hâkimiyet ve aktif kullanım gereklidir. Ayrıca meslek dilini bilmeme; uzman ile halk arasında yanlış anlaşılmalara, bilgi akışının bloke olmasına ve hatta iletişimin kopmasına neden olmaktadır.

Literatür Taraması

Ülkeler arasındaki ticari, ekonomik, siyasi, kültürel, bilimsel vb. alanlarda işbirliğinin her gün daha da artması meslek dillerinin önemini de artırmaktadır. Günümüzde yabancı dil bilmenin ötesinde, yabancı dili bir meslek dalı kapsamında veya iletişim durumlarında kullanabilmek önemli ve gereklidir (Fluck, 1992: 2; Ördek ve Bolat, 2016: 104). Sander'in de vurguladığı gibi mesleki faaliyet, dil ve iletişim olmadan düşünülemez; öğretme, tavsiye verme, bilgilendirme, müzakere etme, soru sorma, satış yapma, anlaşma yapma gibi mesleki faaliyetlerin tümü temel unsur olan dil olmadan gerçekleştirilemez (2021:65). İletişim durumları içerisinde gerçekleşen mesleki faaliyetler, eylemler ve dil iç içedir.

Spesifik bir iletişim aracı olan meslek dillerinin amacı; iletişimciler ve uzmanlar arasında, mümkün mertebe tam, ekonomik ve tek anlamlı anlaşmayı sağlamaktır. Genel olarak meslek dili, bir iş kolundaki iletişim durumlarını kapsayan dilsel araçlar bütünü olarak tanımlanmaktadır. Bu dilsel araçlar belli bir meslek dalında çalışan insanların birbirleriyle ve bu dalda uzman olmayanlarla olan iletişimlerine hizmet eder (Hoffmann, 1976: 170; akt. Aktaş 2010: 92).

Literatürde meslek dilleri üç boyutta incelenmektedir (akt. Roelcke, 1999: 34). Birinci sırada gelen yatay boyut; Bilim Dili, Teknik Dil, Kurum Dili, Ekonomi/Ticaret Dili, Tüketim Dili gibi uzmanlık alanlarının ve bilim dallarının, dil kullanımlarını kapsamaktadır. Ayrıca her bir bilim dalı, alt sınıflara/dillere ayrılmaktadır. Örneğin; Bilim Dili "Tabi (Fen) Bilimler ve Sosyal Bilimler Dili" olarak, Teknik Dil ise "Üretim ve Hazırlama Dili" olarak ikiye ayrılmaktadır.

İkinci yani dikey boyuttaki meslek dilleri ise "Kuramsal-Teori Dili (Bilim Dili), Mesleki Konuşma Dili (meslek uzmanları arası) ve Meslek Uzmanları ile Meslekten Olmayanlar Arasında Kullanılan Konuşma Dili" olarak sınıflandırılmaktadır. Üçüncü boyut; meslekte kullanılan yazılar, bilimsel yazı, kullanım kılavuzu ve tanıtım broşürü gibi farklı mesleki metin türlerine göre sınıflandırılmaktadır. Ayrıca iletişim durumları, kullanılan metin türleri ve iletişimde bulunanların kendi aralarında ve ilgili meslek dalıyla olan ilişkileri de dikkate alınmaktadır. Özetle bu sınıflandırmada, meslek uzmanlarının kendi aralarındaki ve uzman olmayanlarla kurdukları iletişim durumlarındaki hususlar dikkate alınmaktadır. "Kim, kiminle, neyle ilgili, nasıl iletişim kuruyor?" sorularının cevabı belirleyicidir.

Günümüzde iyi bir iş bulmanın mesleki yetkinlik dışında ek niteliklere sahip olmaya bağlı olduğu bilinmektedir. Ek nitelikler arasında en baştaki sırayı kuşkusuz iyi derecede yabancı dil bilgisi almaktadır. Üner, yaptığı araştırmada ihracatı düşünen işletmeler için önemli engelleyici faktörlerden birinin yabancı pazarlar hakkında bilgi edinebilme olduğunu belirtmektedir (1994: 470). Ayrıca ihracat için çaba harcayan işletmelerin çoğunun nitelikli personel ihtiyacından bahsetmektedir. Bu ifadelerden yola çıkarak yabancı pazarlar hakkında bilgi edinecek nitelikte personelin yani yabancı dile hakim personelin bulunamadığı sonucuna varılmaktadır. Yine Genç İltar, elektrik-elektronik mühendisleri ile yaptığı araştırmada yabancı dil bilmenin mühendislik sektöründe önemli bir rol oynadığını, yabancı dil bilenlerin kolay iş bulabildiklerini, yabancı bir dil bilmeden alanda ilerlemenin zor olduğunu, küreselleşen dünyada ortak bir dil bilmenin gerekli olduğunu belirtmektedir (2009: 3-4). Ayrıca

mühendislik fakültelerindeki yabancı dil programları hazırlanırken önce ihtiyacın tespit edilmes gerektiğini ve bu doğrultuda dilbilimciler, mühendisler ve öğretim üyelerinden oluşan bir ekibin ortak görüşleri alınarak programların hazırlanması ve sık sık güncellenmesi gerektiğinden söz etmiştir.

Özetle işletme, şirket ve sanayide "iyi derecede yabancı dil bilgisine sahip" mühendis ve eleman ihtiyacı her gün daha da artmaktadır. Ancak burada ifade edilen "iyi derecede yabancı dil bilgisi" kavramının irdelenmesi gerekmektedir. Aktaş'ın da vurguladığı gibi, yabancı dil öğretiminde ve öğreniminde dört dil becerisinin (konuşma, konuşulanı anlama, okuma-anlama ve yazma) öğretimi ve yetkinliği önemlidir (2005: 92). Bu becerileri kazanmak kendi ana dilimizi öğrenmede ne denli ön koşul ise, herhangi bir yabancı dili öğrenmede de o denli ön koşuldur (Aktaş, 2005: 93). Ancak meslekte edinilen dört dil yetisi yetersiz kalmakta, geniş kelime hazinesi ve ayrıca ilgili mesleki dile özgü terminolojiye ihtiyaç duyulmaktadır. Özetle sektörler, ihtiyaçları doğrultusunda gündelik yabancı dile hakim, yabancı dili ticaret, turizm, sağlık, hukuk vb. uzmanlık/meslek alanlarında dört dil yetisiyle iletişim durumlarında aktif kullanabilen çalışanları aramakta ve tercih etmektedir.

Problem Durum

Günümüzde yabancı dil ile ilgili bölümlerden mezun olanlar, özel sektörde iyi bir iş aramakta; işletme veya şirketler ise gelişmek ve yurtdışına açılmak istemektedir. Ancak yabancı dil ile ilgili bölümlerden mezun olanların çoğu şirket veya işletmelerde iş bulmakta güçlük çekmektedir. İşletme ve şirket sahipleri ise mezunları yetersiz bulmaktadır. Şirket veya işletmelerin ihtiyaç duyduğu nitelikte yabancı dil bilgisine sahip insan kaynağını yetiştirebilmek için işletmelerde kullanılan ve ihtiyaç duyulan yabancı dilin tespit edilmesi gerekmektedir.

Yapılan ön araştırmada işletmelerde kullanılan ve ihtiyaç duyulan yabancı dil bilgisini tespit etmeye yönelik çalışmaların olmadığı görülmüştür. Bu sebeple hedefe yönelik özel bir anket geliştirilmiş ve bu alandaki boşluk doldurulmuştur. Hazırlanan anket işletmelerin, şirketlerin ve organize sanayilerin, yabancı dil kullanımlarının ve ihtiyaçlarının tespit edilmesine hizmet edecektir. Ayrıca elde edilen sonuçlar, yabancı dil ders programlarının hazırlanmasına ve geliştirilmesine imkân vererek literatüre katkı sağlayacaktır.

Amaç:

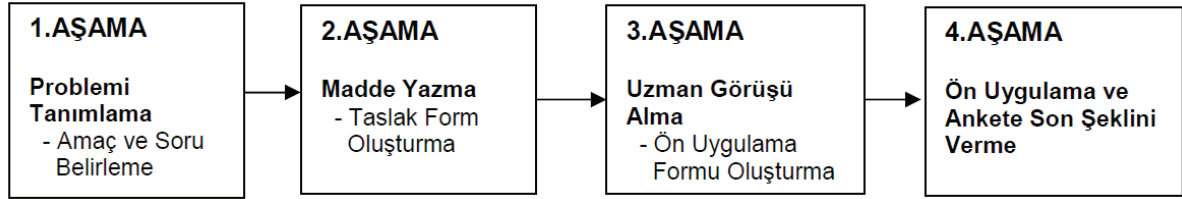
İşletmelerde kullanılan ve ihtiyaç duyulan yabancı dili tespit etmek.

Alt Problemler:

- 1- İşletmelerde yabancı dil hangi düzlemlerde kullanılmaktadır?
- 2- İşletmelerde hangi düzlemde yabancı dile ihtiyaç vardır?
- 3- İşletmelerde ihtiyaç duyulan yabancı dil nasıl giderilebilir?

Yöntem

Bu araştırmada, işletme veya şirketlerde kullanılan ve çalışanlarda ihtiyaç duyulan yabancı dili tespit etmek amacıyla bir anket geliştirilmiştir. Anket, belli bir konuda kişilerin, grupların, toplumların görüşlerini almak üzere hazırlanmış sorulardan oluşan veri toplama aracı olarak tanımlanmaktadır (Sönmez ve Alacapınar 2016: 187). Ayrıca Büyüköztürk (2005: 3) anket geliştirme sürecinin dört aşamadan oluştuğunu yazmaktadır. Bu aşamalar “problemi tanımlama”, “madde (soru) yazma”, “uzman görüşü alma” ve “uygulama yapma”dır.

Görsel 1. Anket Geliştirme Süreci (Büyüköztürk, 2005)

Veri Toplama Araçları

İşletmelerde yabancı dil kullanımının ve ihtiyacının tespit edilmesine ilişkin anket maddelerinin yazımında problemde ve alt amaçlarda yer alan değişkenlerden yola çıkılarak ihtiyaç duyulan verilerin toplanmasına yönelik maddeler yazılmıştır. Dört dil yetisi edinimi ve öğretimi (Konuşma, konuşulanı anlama, okuma anlama ve yazma) ile ilgili araştırmalar incelenmiş, meslek dili ile gündelik dil arasındaki farklar araştırılmıştır. Son olarak mesleki dilin öğretiminde dikkat edilmesi gereken hususlar araştırılmıştır. Bu doğrultuda yabancı dil edinimi, mesleki dil edinimi ve öğretimi ile ilgili olarak bilgi sahibi olunmuş, madde yazımında geliştirilen farklı anketler incelenmiştir. Mesleki dil kullanımı ile ilgili madde yazımında ise Roelcke ve diğerlerinin (1999:32-49) yatay ve dikey boyutta yaptığı mesleki dil sınıflandırmasından faydalanılmıştır.

Konuya yönelik doğrudan ve dolaylı 40 soru saptanmıştır. Bu sorular açık uçlu, odaklanmış, yapılandırılmış ve yarı yapılandırılmış sorulara dönüştürülmüştür. Anketlerde yer alan maddelerin ihtiyaç duyulan olgusal ve yargısal verileri kapsamada ve toplamada ne derece yeterli olduğunu öğrenebilmek için üç uzman görüşüne müraccat edilmiştir. Bir ölçme değerlendirme uzmanı ile iki alan uzmanı konu ile ilgili bilgilendirilmiş ve görüşleri alınmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda bazı maddeler, anketten çıkarılmış ve ilgili düzeltmeler yapılarak ankete nihai şekli verilmiştir. Son aşamada katılımcıları bilgilendirmek için anketin hangi amaçla hazırlandığını anlatan bilgilendirme yönergesi eklenerek dört bölümden oluşan 37 maddelik anket ön uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Dört bölümden oluşan ankette işletme ile ilgili genel bilgilere; kullanılan yabancı dile, ihtiyaç duyulan yabancı dile ve yabancı dil ihtiyacının giderilmesine yönelik 37 soruya yer verilmiştir. Son olarak anket beş işletmenin insan kaynakları müdürleriyle görüşülerek son şekli verilmiştir. Anketin yüzyüze uygulanması ortalama olarak 15-20 dakika sürmektedir.

İşletmede Yabancı Dil Kullanımının ve İhtiyacının Tespit Edilmesine Yönelik Geliştirilen Anket

Değerli Katılımcı,

Bu anket işletmenizdeki yabancı dil kullanımını ve ihtiyacını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Sorulara içtenlikle cevap vermeniz bizim ve öğrencilerimiz için önemli olduğu kadar sizin için de önem arz etmektedir. Sizden edindiğimiz bilgiler doğrultusunda "Yabancı Dil" ile ilgili bölümlerin ve "Mesleki Yabancı Dil" dersi alan bölümlerin, ders programları revize edilebilecektir. Ayrıca yabancı dil bölümlerinde ve diğer bölümlerde öğrenim gören öğrencilerimiz, sizin yabancı dil ihtiyaçlarınız doğrultusunda kariyerlerini planlama fırsatı bulacaktır. Katılımınız için teşekkür ederim.

İşletme ile İlgili Genel Bilgiler Edinmeye Yönelik Sorular

1. İşletme adı (isteğe bağlı):
2. Telefon (isteğe bağlı):
3. İşletme büyüklüğü: Küçük Orta Büyük
4. İşletmede çalışan sayısı:
5. İşletmede yapılan iş tanımı:
6. İşletme ithalat-ihracat yapıyor mu? Evet Hayır
7. Eğer hayır cevabını verdiyseniz, işletme ithalat-ihracat yapmak istiyor mu? Evet Hayır

İşletmede Yabancı Dil Kullanımının Tespit Edilmesine Yönelik Sorular

8. Yabancı dil bilen eleman çalıştırıyor musunuz? Evet Hayır
9. Yabancı dil bilen kaç eleman çalıştırıyorsunuz?
10. Çalıştırdığınız elemanlar yabancı dilini ne sıklıkta kullanıyor?
 Her gün kullanıyor Haftada bir kullanıyor Ayda bir kullanıyor Yılda birkaç kez kullanıyor
11. Ortalama olarak hangi sıklıkta yabancı dil bilen elemanlarınızın yardımına ihtiyaç duyuyorsunuz?
Konuşma ve konuşulanı anlama: Her gün Haftada bir Ayda bir Yılda birkaç defa Hiç
Yazma ve yazılı metin anlama: Her gün Haftada bir Ayda bir Yılda birkaç defa Hiç
12. Çalışanlar yabancı dillerini hangi düzlemde kullanıyorlar?
 Mesleki teori dili (Yazma-Okuma-Anlama)
 Mesleki konuşma dili (Çalışanlar arası ve diğer işletmelerdeki çalışanlar ile)
 Mesleki dağıtım dili (Yazma, Yazılanı Anlama) – (Konuşma, Konuşulanı Anlama)

İşletmede Yabancı Dil İhtiyacının Tespit Edilmesine Yönelik Sorular

13. İşletmenizde yabancı dile ihtiyaç duyuluyor mu? Evet Hayır Nadiren
14. Personel alırken yabancı dil bilgisine önem veriyor musunuz? Evet Hayır
15. Hangi dili bilenlerini tercih istersiniz? Almanca İngilizce Diğer
16. İşe almak istediğiniz personelin hangi alana yönelik yabancı dil bilmelerini istersiniz? [Bilim Dili, Ticaret Dili (İthalat/İhracat), Teknik Dil, Ekonomi Dili, Reklam-Tüketim Dili vb.]
-
17. İşe almak istediğiniz personelin hangi düzlemde yabancı dil bilmesini istersiniz? (İşletmenizde hangi düzlemde yabancı dil bilgisine ihtiyaç var?)
- Mesleki teori dili (Yazma- Okuma-Anlama)
- Mesleki konuşma dili (Çalışanlar arası ve diğer işletmedeki çalışanlar ile sözlü veya yazılı)
- Mesleki dağıtım dili (Halk ile yazma, yazılanı anlama; halk ile konuşma, konuşulanı anlama)
18. Hangi seviyede yabancı dil bilgisine ihtiyaç duyuyorsunuz?
- Konuşma/ Konuşulanı anlama: Temel Seviye Orta Seviye İleri Seviye
- Yazma/ Yazılı metin anlama: Temel Seviye Orta Seviye İleri Seviye
19. Yabancı dil bilgisine sahip teknik elemanları (lise ve ön lisans mezunları) kolay bulabiliyor musunuz? Evet Hayır
20. Yabancı dil bilgisine sahip mühendisleri kolay bulabiliyor musunuz? Evet Hayır
21. Bulduğunuz elemanların/ mühendislerin yazılı ve sözlü yabancı dilleri yeterli mi?
- Konuşma/ Konuşulanı Anlama: Yeterli Yetersiz
- Metinleri Okuma/Anlama/Yazma: Yeterli Yetersiz

İşletmede Yabancı Dil İhtiyacının Giderilmesine Yönelik Sorular

22. Yabancı dile ihtiyaç duyduğunuzda dışarıdan destek alıyor musunuz? Evet Hayır
23. Eğer alıyorsanız hangi sıklıkla dışarıdan desteğe ihtiyaç duyuyorsunuz?
-
24. Bu ihtiyacı nasıl karşılıyorsunuz? (Tercüme büroları, tamıdık işletmeler vs.)
-
25. Dil ve Edebiyat, Öğretmenlik ve Mütercim Tercümanlık bölümlerinden mezun olanları işe alırmısınız? Evet Hayır
26. Eğer hayır cevabını verdiyseniz, bu bölümlerden mezunları neden işe almazsınız?
-
27. Eğer işe almak isteseydiniz, hangi bölüm mezununu tercih edersiniz?
- Dil ve Edebiyat Öğretmenlik Mütercim Tercümanlık
28. Çalışanlarınızın (Mühendis ve elemanlarınızın) yabancı dillerini geliştirmelerini ister misiniz?
- Evet Hayır

29. Eğer evet cevabını verdiyseniz, elemanlarınızın hangi dilde ve düzlemde yabancı dillerini geliştirmelerini istersiniz?
Dil:..... Düzlem: Konuşma/Konuşulanı Anlama Metinleri Okuma-Anlama/Yazma
 Mesleki Terim Bilgisi (Mesleki Yabancı Dil Bilgisi) [Bilim Dili, Ticaret Dili (İthalat İhracat), Teknik Dil, Ekonomi Dili, Reklam-Tüketim Dili vb.]
30. Çalışanlarınıza (mühendis, eleman ve ara eleman) yabancı dil dersi aldirmek ister misiniz?
 Evet Hayır
31. Yabancı dil kursunun nerede yürütülmesini istersiniz? İşletmemde Online Özel Kurslarda Üniversitede Ticaret Odasında Sanayi İçerisinde Diğer
32. Dil ihtiyacınızı gidermek için Üniversite (Alman-İngiliz Dili ve Edebiyatı Öğrencileri- Öğretim Üyeleri) ile işbirliği yapmak ister misiniz? Evet Hayır
33. Eğer isterseniz, nasıl bir işbirliği yapmak istersiniz?
.....
34. Sanayiniz bünyesinde yabancı dil hizmeti veren bir merkez var mı? Evet Hayır
35. Bağlı olduğunuz Ticaret Odanızda/ sanayinizde yabancı dil hizmeti veren bir merkez olmasını ister misiniz? Evet Hayır
36. Cevabınız evet ise hangi diller ile ilgili hizmet almak istersiniz?
 Almanca İngilizce Diğer
37. Ticaret Odası veya Sanayi Odasında yabancı dil hizmeti veren birimden ne tür bir hizmet almak istersiniz? Lütfen ayrıntılı yazınız (Yazılı iletişim teknik çeviri, sözlü iletişim teknik çeviri. Yazılı iletişim ithalat ihracat, sözlü iletişim ithalat ihracat, piyasa ve pazar araştırması, diğer).
.....

Sonuç ve Öneriler

İşletmelerin gelişimini ve verimini artıran unsurlar arasında “yabancı dil” başta yer almaktadır. Bu nedenle işletmelerin yabancı dil kullanımını ve eleman alımlarında hangi düzlemde ve boyutta yabancı dil bilgisine sahip elemana ihtiyaç duyulduğunun tespit edilmesi için dört bölümden ve 37 sorudan oluşan bir anket geliştirilmeye çalışılmıştır.

İşletmelerde yabancı dil kullanımının ve ihtiyacının tespit edilmesine ilişkin anket maddelerinin yazımında öncelikle dört dil yetisi ve mesleki dil ihtiyacı ile ilgili maddelere yer verilmiş Roelcke'nin yatay ve dikey boyutta yaptığı mesleki dil sınıflandırmasından faydalanılmıştır. Ayrıca yabancı dil ile ilgili bölümlerden mezunların işletmelerde ne derece faydalı olabileceği sorgulanmaya çalışılmıştır. Uygulamaya hazır hale gelen anket ile yabancı dil kullanımı ve ihtiyaç tespitleri yapılarak farklı araştırmalara yön verilebilir. Oluşturulan anket ile işletmelerde yabancı dil kullanımı ve ihtiyacı üzerine araştırma yapılabileceği gibi organize sanayilerin yabancı dil kullanım ve ihtiyaç haritaları da aynı anket ile çıkarılmaktadır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda, ayrı bir araştırma konusu olarak Genç İlt'er'in (2009:3-4) de araştırmasında söz ettiği gibidilbilimciler, mühendisler ve öğretim üyelerinden oluşan bir ekibin ortak görüşleri alınarak, ihtiyaçlara yönelik yabancı dil ders programları hazırlanabilir.

Çıkar Çatışması Beyanı

“Meslek Dili: İşletmelerde Yabancı Dil Kullanımı ve İhtiyacın Tespit Edilmesi” başlıklı makalemiz ile ilgili herhangi bir kurum, kuruluş, kişi ile mali çıkar çatışması yoktur. Yazarlar arasında da herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Aktaş, T. (2005). Yabancı Dil Öğretiminde İletişimsel Yetisi. *Journal of Language and Linguistic Studie*, 1 (1), 89-100.
- Büyüköztürk, Ş. (2005). Anket Geliştirme. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3 (2), 133-151.
- Fluck, H. R. (1992). *Didaktik der Fachsprachen, Aufgabenund Arbeitsfelder, Konzepteund Perspektiven im Sprachbereich Deutsch*. Tübingen: Gunter Narr Verlag.
- Genç İlter, B. (2009). “Mühendis Bakış Açısıyla Yabancı Dilde Eğitim”, IV. Elektrik Elektronik Bilgisayar Biyomedikal Mühendislikleri Eğitimi Sempozyumu, Eskişehir.
- Kramer, U. (2010). *Spezielle Wortschätze und ihre Kodifizierung in deutschen Wörterbüchern. Tradition, Konstanzund Wandel*. De Gruyter Hubert & Co., Göttingen. https://books.google.com.tr/books?id=ylqkGy3GXRYC&pg=PA51&lp=PA51&dq=stroh+1952+berufssprache&source=bl&ots=QbfNDuZjwL&sig=ACfU3U27B4Ur7xhoMF3rEadzKNKq6Z2WXw&hl=de&sa=X&ved=2ahUKEwiBtMq84pX3AhVLR_EDHRoPBB8Q6AF6BAgOEAM#v=onepage&q=stroh%201952%20berufssprache&f=false
- Ördek, E. & Bolat H. (2016). Yabancı Dil Öğretim Yöntemlerinin Turizm için Mesleki Almanca Öğretimindeki Yeterliliği. *Diyalog*, (2), 104-115.
- Roca, F. & Bosch G. (2005). Deutschfür den Tourismus im Spannungsfeld zwischen Gemein- Berufund Fachsprache. *Journal of ResearchandInnovation in the Language Classroom / Encuentro*, (15), 79-85.
- Sander, I. L. (2021). Berufssprache (Job-Related Language). *Lublin Studies in Modern Languages and Literature*, (1), 65-73.
- Sönmez, V. & Alacapınar, F.G. (2016). *Örneklendirilmiş Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayınları.
- Üner, M. (1994). Ankara Sanayi Odasına Kayıtlı İşletmeleri İhracattan Alıkoyan Nedenler. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 49 (3), 459 - 479.

Extended Abstract

The modern society of the 21st century is in the process of rapid renewal and development process in all areas (medicine, science, technology, economy...). Increasing commercial, economic, political, cultural, scientific, etc cooperation between countries each day, also increases the importance of knowing a foreign language. Now, the foreign language comes into sight as an important qualification in daily life, educational processes, and finding a job. Depending on rapidly advancing scientific and technological developments, professional languages develop, and professional foreign languages are coming too as parallel. In other words, it is expected to go beyond just knowing a foreign language, and the ability to use of foreign language within the scope of a

profession is sought. Professional activities, activities, and language that take place within communication situations are intertwined. All professional activities such as teaching, giving advice, informing, negotiating, asking a question, selling, and making an agreement cannot be brought about without language which is the main factor.

In the light of this information, it is seen many enterprises talk about the need for qualified staff who knows foreign language working for exports in many studies. At the same time, it is reported that one of the obstructive factors for enterprises considering exports is the difficulty of obtaining information about foreign markets. Also, based on these statements, it is concluded that there are no staffs who get information about foreign markets, in short, there is no staff who know a foreign language. Research shows that knowing a foreign language plays an important role in sectors such as engineering, makes to find a job easy. Likewise, progression in the sector without knowing a foreign language becomes very difficult. In summary, the need for staff and engineers who have a good degree of foreign language knowledge in enterprises, companies, and industry is increasing day by day. However, the acquired four language skills in the profession fail to satisfy. After all, large vocabulary knowledge and specific terminology related to professional language are needed. Shortly, the sectors prefer and choose the staff who is able to use foreign language's four language skills in daily life, tourism, trade, health, law, etc. Graduates of foreign language departments are also looking for a good job in the private sector, but they have difficulty finding one. Enterprises and companies want to develop and expand abroad but consider the graduates' foreign language inadequate and cannot find the staff that they are looking for. For these reasons, it is important to identify the used and needed foreign language in these fields in order to train the human resource for foreign language knowledge that companies and enterprises need.

In this research, based on all this information, a scale questionnaire was tried to be developed in order to determine the quality of the foreign language used in companies and enterprises and needed by employees. For this purpose, four language skills, communicative teaching, and professional knowledge of a foreign language were taken as the basis. A scale consisting of a questionnaire (scale survey) was developed in order to determine the foreign language knowledge that the personnel use and need in the enterprises. In the process of writing the questionnaire items concerning the determination of foreign language use and need, firstly, the studies on four language skills were examined, the differences between the professional language and the daily language, and the issues that should be considered in the teaching of the professional language were investigated. Accordingly, information was obtained about foreign language acquisition, professional language acquisition, and teaching, and different scales developed in questionnaire item writing were examined. In the questionnaire item writing, emphasis was placed on the four language skills "Listening, Speaking, Reading Comprehension, and Writing", which are important in language teaching. Professional language classification developed by Roelcke and other researchers in the horizontal/vertical dimension was used in item writing related to professional language use. By adding the information note describing the purpose for which the scale was prepared to inform the participants at the last stage, a 37-item trial scale form was made ready for application. The scale survey consists of three sections including general information about the business, the questions about the foreign language that is used in the business, and the questions about the foreign language that is needed in the business. Besides, it is aimed to question how useful the graduates of foreign language departments can be in businesses and companies. At the same time, the research underlined the importance of "foreign language", which is among the factors that increase the development and productivity of enterprises-companies.

The data obtained revealed that the needs analysis should be done first while preparing the foreign language programs of faculties such as engineering. Accordingly, suggestions were given such that the programs should be prepared and updated frequently by taking the common opinions of a team consisting of linguists, engineers, and faculty members. A scale survey created in this direction will also contribute to the analysis of foreign language needs and use and will enable different studies to be carried out. In addition, the study will help determine the foreign language use and needs of enterprises, companies, or organized industries. The obtained results will contribute to the literature by enabling the development or preparation of foreign language curriculums.

